

POSITION PAPER - BAZEL IV EN DE IMPACT OP KREDIETVERLENING

Samenvatting

Kapitaalbuffers helpen banken om financiële schokken op te vangen. Banken hebben daarom sinds de kredietcrises uit volle overtuiging gewerkt aan het verhogen van hun buffers zoals afgesproken in het internationale Bazel 3 akkoord uit 2009. De hogere buffers van banken hebben er mede voor gezorgd dat banken tijdens de coronacrisis hun rol in de economie konden blijven spelen door kredietverlening aan bedrijven en consumenten op peil te houden.

Tegelijkertijd zorgen hogere buffers bij banken ook voor maatschappelijke kosten omdat toenemende financieringskosten kunnen leiden tot hogere rentetarieven voor klanten, zo werd recent nog bevestigd in een studie van het Centraal Planbureau. Het is daarom aan beleidsmakers en politici om die maatschappelijke kosten bij de nieuwe voorstellen over kapitaalseisen goed mee te nemen in hun besluitvorming.

Dit najaar wordt naar verwachting het internationale akkoord “Basel III: Finalising post-crisis reforms” (ook bekend als Bazel IV) omgezet in een Europees wetsvoorstel. In dit akkoord wordt het principe dat de hoogte van de buffer wordt berekend aan de hand van het risico dat de bank loopt, voor een belangrijk deel losgelaten. Hierdoor moeten banken voor producten met een relatief laag risico, zoals Nederlandse hypotheekleningen of leningen aan boeren met grond als onderpand, meer kapitaal aanhouden met als gevolg dat de maatschappelijke kosten onnodig kunnen stijgen. Doordat er een internationale mal op de specifieke situatie in Nederland wordt gepast kan de onwenselijke situatie ontstaan dat het risico op wanbetaling voor een Nederlandse hypotheek voor de berekening van de kapitaalseisen gelijk wordt gesteld aan het risico op wanbetaling van een hypotheek in een land met een minder goed ontwikkeld juridisch raamwerk dan het Nederlandse.

Het is van het grootste belang om bij het omzetten van de Bazel IV standaarden naar Europese en Nederlandse wetgeving rekening te houden met de specifieke Europese context, de gevolgen voor klanten van banken in Nederland en de marktverhoudingen. In deze notitie geven wij aan wat de verwachte gevolgen zijn van Bazel IV op de bancaire kredietverlening, en dus voor onze klanten, en doen we concrete voorstellen om ongewenste effecten te beperken.

Kernpunten

Onder Bazel IV moeten banken standaardtabellen gebruiken om te bepalen hoeveel kapitaal ze voor een lening moeten aanhouden. Doordat de koppeling tussen risico en kapitaaleisen onder Bazel IV sterk wordt beperkt, moeten banken meer kapitaal aanhouden voor leningen met een laag risicoprofiel aan consumenten en bedrijven. Dit heeft echter ook nadelen. Ons uitgangspunt is dat de risicogevoeligheid zoveel mogelijk behouden moet blijven. Het is belangrijk dat er bij de implementatie van Bazel IV in Europese regelgeving een oplossing wordt gevonden voor de onderstaande knelpunten:

- 1. Voordeel voor klant met lage risico's niet meer meegewogen** onder Bazel IV wordt aan de Europese Unie (EU) gevraagd om een "output floor" in te voeren die moet zorgen voor meer internationale vergelijkbaarheid, maar ook de risicogevoeligheid van de kapitaaleisen vermindert. Deze standaardisering heeft met name nadelige gevolgen voor financiering van klanten met activiteiten met een lager risico, waaronder bepaalde bedrijven, hypotheek en (infrastructuur) projecten. Wij stellen voor dat de EU de output floor op een proportionele manier invoert, die rekening houdt met de specifieke impact op de Europese en Nederlandse economie.
- 2. Stijging huizenprijs na aankoop leidt niet meer tot een aanpassing van de rente** voor woninghypotheken fixeert Bazel IV de waarde van de woning gedurende de hele looptijd van de lening op de waarde bij de start van de lening ('Value at Origination'). Dit betekent dat de huidige optie om tijdens de looptijd van de hypotheek de stijging van de huizenprijs mee te nemen in het bepalen van een eventueel lagere rente, komt te vervallen. De verwachting is dat dit zal leiden tot kortere rentevaste leningen, met meer renterisico voor de klant. Wij zijn van mening dat, zoals in het huidige raamwerk, de actuele waarde van de woning als uitgangspunt zou moeten blijven dienen.
- 3. Drempel voor financiering aan ondernemers** ondernemingen zouden volgens de nieuwe Bazel IV standaarden een externe rating (bij partijen zoals Moody's, S&P, Fitch) moeten aanvragen om als lager risico beschouwd te mogen worden. De meeste Nederlandse bedrijven en semioverheidsinstellingen (zoals ziekenhuizen) hebben geen externe ratings, aangezien het duur en tijdrovend is om deze te verkrijgen. Zonder externe rating zal er sprake zijn van een significante stijging van de risicoweging. Dit geldt in heel Europa. Zolang een externe rating niet eenvoudig en tegen lage kosten te krijgen is, is het belangrijk dat banken de huidige interne modellen methode mogen blijven gebruiken om sterke en minder sterke ondernemingen te onderscheiden.
- 4. Impact op grootschalige (klimaat)investeringen:** het behalen van de internationale klimaatdoelstellingen vergt grootschalige investeringen in onder meer infrastructuur en duurzame energie. Dit gaat vaak via projectfinanciering. De impact van Bazel IV op deze projectfinanciering is bijzonder groot. Wij pleiten ervoor om bij projectfinanciering een onderscheid te maken tussen hoge en lage risico's voor zowel interne modellen als de standaardtabellen.
- 5. Onderpand zoals landbouwgrond minder meegewogen:** het inbrengen van onderpand, zoals grond, gebouwen en installaties speelt een belangrijke rol bij de financiering van bedrijven. Het verlaagt het risico, zodat de bank een hogere lening en/of een beter tarief kan aanbieden. Onder Bazel IV kunnen banken minder onderpand meenemen in de kapitaalberekening. Dit raakt vooral bedrijfstakken met veel onderpand en een beperkte rentabiliteit. Bijvoorbeeld de agrarische sector zou hierdoor geraakt worden.

1. Waarom Bazel IV?

Achtergrond

De regulering van bankbuffers vindt op internationaal niveau plaats. Kort gezegd formuleert het 'Basel Committee on Banking Supervision' (BCBS) sinds 1988 uitgangspunten die wereldwijd moeten worden omgezet in wetgeving. Wat in jargon 'Basel' heet, wordt in de EU omgezet in de Capital Requirements Regulation (CRR) en Directive (CRD). Op basis van wetgeving moeten banken een minimum hoeveelheid eigen vermogen aanhouden, ook wel "kapitaalbuffers" genoemd.

Sinds de financiële crisis van 2008 hebben de internationale banktoezichthouders gewerkt aan het verscherpen van het bestaande kapitaalraamwerk van Bazel II. Dit pakket wordt Bazel III genoemd. Deze aanscherpingen vonden in verschillende fases plaats, waarbij zowel aan de hoeveelheid als de

kwaliteit van het kapitaal dat banken moeten aanhouden hogere eisen zijn gesteld. Dit heeft geresulteerd in de CRR2/CRD5 die per juni 2021 volledig in werking is getreden. Doorvertaling van deze laatste aanpassing in de Wet op het Financieel Toezicht is eind 2020 afgerond.

De laatste fase van de Bazel hervormingen (Bazel IV) geeft nieuwe richtlijnen over hoe banken hun leningen naar risico moeten wegen. Dit bepaalt de hoeveelheid kapitaal die een bank moet aanhouden. De verwachting is dat de Europese Commissie begin oktober 2021 met een wetsvoorstel hierover komt. Als dit voorstel gepubliceerd is, zal de Nederlandse regering aan de Tweede Kamer een BNC-fiche sturen en om een onderhandelingsmandaat vragen.

De doelstelling van Bazel IV

Onder de Bazel IV voorstellen wil het BCBS de kapitaalseisen voor banken internationaal verder harmoniseren en de risicogevoeligheid van interne modellen beperken. In een notendop wil het Bazel Comité het verschil tussen risicowegingen op basis van interne modellen en de standaardtabellen beperken. De methodes zelf worden ook herzien in het nieuwe raamwerk.

Dit zou er ook toe moeten leiden dat kapitaalseisen voor de bankensector internationaal meer worden geharmoniseerd. Enerzijds zien wij het belang in van internationale regels voor banken, ten behoeve van internationale vergelijkbaarheid en stabiliteit. Anderzijds zijn risico's van leningen niet in alle landen gelijk door bijvoorbeeld verschillende juridische voorwaarden voor de invordering van leningen. Ook verschilt de structuur van de nationale economie per land. Daarom is het niet vanzelfsprekend dat het risico van bijvoorbeeld een woninghypothek waar ook ter wereld gelijk is en op dezelfde manier berekend moet worden. Daarnaast is de rol van de bankensector in de economie heel verschillend tussen bijvoorbeeld de Verenigde Staten (VS) en de EU. Zo is de Europese en Nederlandse economie afhankelijker van bankfinanciering waar dit in de VS beperkter is. Dit komt door de omvang en ontwikkelingsgraad van de Amerikaanse kapitaalmarkt. Het verschil in structuur zie je terug in de impact cijfers. Bazel IV heeft een grote impact op Europese banken, en minder op Amerikaanse¹. Europese banken verschaffen hypotheek aan consumenten en houden deze op de balans, terwijl deze in Amerika veelal worden doorverkocht aan federale instellingen zoals Freddie Mac of Fannie Mae die zich op de Amerikaanse kapitaalmarkt financieren. Hierdoor worden Amerikaanse banken aanzienlijk minder hard geraakt door de stijgende kapitaalseisen voor woninghypotheken dan Europese banken. Pas als Europa werk maakt van de Kapitaal Markt Unie, voorzien wij een afname van de afhankelijkheid van bankfinanciering in Europa.

De impact van Bazel IV

Omdat de gevolgen van Bazel IV voor Europese banken, ondernemingen en consumenten veel groter zijn dan elders in de wereld, hebben het Europees Parlement (EP) en de Europese Ministers van Financiën (ECOFIN) opgeroepen om rekening te houden met de specifieke Europese situatie en te zorgen dat de kapitaalimpact beperkt blijft.² Tevens heeft het EP onder verwijzing naar berichten van de G20, het Bazel Comité en de EU lidstaten (Raad) benadrukt dat Bazel IV niet tot een significante stijging van kapitaalseisen mag leiden.

Tegen deze achtergrond is de impact van een onverkorte invoering van Bazel IV ons inziens te hoog. De minimumkapitaaleisen voor Europese banken zullen volgens een studie van de European Banking Authority (EBA) uit december 2020 met gemiddeld 18,5% stijgen. Voor Nederland ligt dit zelfs nog hoger; gemiddeld 21%.³

Uit de EBA studie blijkt dat de stijging van minimumkapitaaleisen inhoudt dat de Europese bancaire sector 52,5 miljard EUR aan extra kapitaal nodig heeft. Dit betreft echter de impact op basis van de minimum kapitaalseisen, dus enkel het kapitaal dat minimaal nodig is om weer boven het door de wetgever gestelde minimum uit te komen. De EBA houdt geen rekening met het extra kapitaal dat banken aanhouden om te voorkomen dat ze bij een kleine tegenslag onder het minimum raken (ook wel

¹ [Basel III monitoring report \(bis.org\)](https://www.bis.org/baselIII/monitoring-report)

² ECOFIN conclusions, July 2016, [st11052en16.pdf \(europa.eu\)](https://ecofin.europa.eu/media/11052/en/16.pdf)

³ EBA Quantitative Impact Assessment on final Basel 3, December 2020: [Basel III reforms - 2019Q4 update and Covid impact.pdf \(europa.eu\)](https://www.eba.europa.eu/media/11052/en/16.pdf)

de management buffer genoemd). Ook het recente onderzoek van DNB van augustus 2021 houdt geen rekening met deze extra buffer.⁴

Twee recente studies die wel de management buffer meenemen komen tot een aanzienlijk hoger bedrag dat banken moeten aanvullen. Volgens een studie van het economische bureau Copenhagen Economics moeten Europese banken tussen de 130 en 230 miljard EUR kapitaal ophalen om aan Bazel IV te voldoen.⁵ Een studie van CEPS, een Europese denktank, schat in dat als Bazel onverkort wordt ingevoerd dit in het meest extreme scenario kan leiden tot 549 miljard EUR aan extra benodigd kapitaal.⁶

2. Kernpunten voor een proportionele implementatie van Bazel IV

1. Voordeel voor klant met lage risico's niet meer meegewogen

De output floor zorgt voor een impact op zowel hypotheek als bedrijfsfinanciering

Onder Bazel IV moeten banken op twee manieren hun leningen naar risico gaan berekenen. De eerste manier is de berekening op basis van de door de toezichthouder goedgekeurde interne modellen.⁷ Daarnaast moeten banken de uitkomsten op basis van interne modellen af gaan zetten tegen de standaardtabellen. Deze vergelijking is nieuw. De uitkomst van de berekening volgens het interne model wordt dan vergeleken met 72,5% van de standaardtabellen-waarde, waarbij de hoogste uitkomst geldt. De 72,5% procent van de standaardtabellen waarde wordt ook wel de output floor genoemd.

Oplossing: Een proportionele implementatie van de output floor op groepsniveau

In de EU is voor de huidige berekening van het aan te houden kapitaal een aantal extra buffers toegevoegd, die niet door Bazel worden vereist. Voor de toepassing van de output floor en de internationale vergelijkbaarheid is het van belang om aan te sluiten bij de Bazel standaarden en dus de Europese buffers niet mee te nemen in de vergelijking. Op die manier voldoet de Europese wetgeving aan de internationale Bazel afspraken, en worden leningen met een laag risico (zoals hypotheek en financiering op basis van agrarisch onderpand) minder geraakt.

De Bazel standaarden worden Europa breed toegepast en gehandhaafd door de Europese toezichthouder. Wij vinden dat de output floor enkel moet worden toegepast op de balans van de hele groep en niet ook nog op het niveau van dochterondernemingen in de verschillende lidstaten. Dit is van belang voor Nederlandse banken om gebruik te kunnen maken van de schaalvoordelen die de Europese markt alsook de Bankenuie biedt.

- **Wij zijn van mening dat de aanvullende Europese buffers niet moeten worden meegewogen bij het toepassen van de standaardtabellen voor de berekening van de outputfloor. Klanten die een krediet hebben met een lager risico worden dan minder geraakt door de output floor, waardoor minder kapitaal hoeft te worden aangehouden, hetgeen zich vertaalt in lagere kosten voor leningen met een laag risico.**
- **Om gebruik te maken van de schaalvoordelen die de Europese interne markt biedt, dient de output floor enkel toegepast te worden op de balans van het geconsolideerde bankbedrijf, niet op elke dochteronderneming van diezelfde bank binnen de EU.**

⁴ [DNBulletin, Het Nederlandse bankwezen voorbereid op finaal Bazel 3, 19 augustus 2021](#)

⁵ Copenhagen Economics, Study on EU implementation of the final Basel III standard: [News - Copenhagen Economics](#) (9 juni 2021), studie in opdracht van de European Banking Federation (EBF).

⁶ Center for European Policy Studies (CEPS), [Basel III Finalisation: The impact on EU banks and the real economy across scenarios](#), 1 juli 2021.

⁷ Nederlandse banken mogen sinds 2006, na goedkeuring door de toezichthouder, gebruik maken van eigen modellen om de risico's van leningen in te schatten. Banken beschikken over veel expertise en menskracht om de businessmodellen van klanten te analyseren en de risico's in te schatten. Door de uitkomsten te toetsen aan de werkelijke verliezen worden de modellen steeds beter. In eerste instantie zijn de modellen goedgekeurd door DNB, later door de ECB. In de afgelopen jaren heeft de ECB alle interne modellen op kwaliteit getoetst (Targeted Review of Internal Models; TRIM), en waar nodig verbeteringen aan de individuele banken opgelegd.

2. Stijging huizenprijs na aankoop leidt niet meer tot een aanpassing van de rente

Relatie woning waarde en renteopslag verliest aan dynamiek

Banken worden onder Bazel IV verplicht om tijdens de hele looptijd van de lening de kapitaalkosten te berekenen op basis van de waarde van de woning bij de aanvang van de financiering ('Value at Origination'). Dit betekent dat banken niet meer kunnen rekenen met de actuele waarde van de woning ('market value'). De start van de lening kan bij een woning hypotheek ver in het verleden liggen en de waarde stijging van de woning als gevolg van prijsontwikkeling mag niet meer worden meegenomen in de kapitaalkosten. Er is dus geen grondslag meer om klanten een lager rentetarief te kunnen bieden wanneer de waarde van hun huis gestegen is door ontwikkelingen op de woningmarkt. Dit is een groot verschil met de situatie in Nederland nu, waarin klanten een direct verband verwachten tussen de waarde van hun woning en de rente die ze betalen.

Een concreet voorbeeld:

Neem twee vergelijkbare eigenaren die naast elkaar in identieke rijtjeshuizen wonen. De één heeft het huis zojuist aangeschaft. De ander heeft het huis 15 jaar geleden gekocht en zit aan het einde van zijn rentevast periode. Deze langjarige bewoner krijgt als hij even veel leent bij renteherziening een minder gunstig rentetarief dan zijn nieuwe buurman zojuist heeft gekregen. Niet omdat hij risicovoller is voor de bank, maar alleen omdat de bank voor kapitaalseisen moet blijven rekenen met de lagere waarde van de woning bij de start van de lening 15 jaar geleden.

Daarnaast leidt Value at Origination tot moeilijk uitlegbare verschillen in tarieven tussen banken en andere hypotheekverstrekkers die geen Value at Origination hoeven te hanteren, én tussen oude en nieuwe leningen van gelijke financiers. De risico-opslag op een hypotheek kan immers voor banken niet langer meebewegen met de marktwaarde van de woning. Dit kan leiden tot looptijdverkorting die puur is gedreven door regelgeving en een actievare oversluitmarkt (oversluiten binnen de bank zelf of overstappen naar andere banken/marktpartijen). Ook de EBA erkent dit onbedoelde neveneffect. Kortere looptijden betekenen tevens dat de consument meer renterisico gaat lopen vergeleken met de huidige situatie waarin Nederlandse huishoudens merendeels kiezen voor de zekerheid van lange rentevaste periodes.

Oplossing: Gebruik de door EBA geboden ruimte om marktwaarde te behouden

Wij denken dat het hanteren van Value at Origination niet leidt tot een verbetering van de financiële stabiliteit, en zelfs marktverstoring kan werken. Enerzijds omdat de stijging van de huizenprijzen structurele oorzaken heeft zoals het tekort aan woningen en de lage rente. Anderzijds omdat kortere looptijden en hogere mate van oversluiten het effect van Value at Origination weer teniet doen. Het anticyclische effect van deze maatregel lijkt ons daarom gering en tijdelijk. De EBA geeft de Europese Commissie nadrukkelijk de ruimte om Value at Origination niet in te voeren.⁸ Tevens ondersteunen wij het zorgpunt van de EBA dat de risico's worden verlegd naar de consument.

- **Wij stellen voor om de actuele waarde ("market value") als uitgangspunt te blijven nemen. Deze optie bestaat nu ook al, en wordt ook nadrukkelijk als mogelijkheid genoemd door de Europese Banken Autoriteit (EBA).**

⁸ EBA rapport, [Policy Advice on Basel III reforms -Credit Risk.pdf \(europa.eu\)](#) 2 augustus 2019.

3. Drempel voor financiering aan ondernemers

Bedrijfsleningen kunnen duurder worden door gebrek aan externe kredietbeoordeling

Banken kunnen niet langer de uitkomsten van de interne modellen als uitgangspunt gebruiken om onderscheid te maken tussen sterke en minder sterke bedrijven. Enkel wanneer bedrijven een externe rating hebben (zoals van Moody's, S&P en/of Fitch) mogen banken de externe rating gebruiken voor het toepassen van de standaardtabellen. Nederlandse bedrijven hebben echter meestal geen externe ratings, aangezien het duur en tijdrovend is om deze te verkrijgen. Het ontbreken van een rating leidt in de standaardtabellen methode per definitie tot een hoog risicoprofiel voor deze bedrijven, en daarmee dus ook hoge kapitaalseisen. Dit kan leningen voor bedrijven maar ook semi-publieke organisaties, zoals bijvoorbeeld ziekenhuizen, duurder maken. Deze situatie geldt in heel Europa.

Oplossing: Behoud de huidige kredietbeoordeling en werk aan laagdrempelige alternatieven

Doordat Nederlandse banken een grote rol spelen in de financiering aan ondernemers hebben de Bazel voorstellen grote impact op de financieringskosten van het bedrijfsleven. De NVB bepleit de Bazel voorstellen op onderstaande onderdelen te verfijnen en aan te passen aan de Europese specifieke omstandigheden: Zolang externe ratings niet eenvoudig en tegen lage kosten bereikbaar zijn voor bedrijven is het belangrijk dat banken de huidige interne modellen methode kunnen blijven gebruiken.

- **Wij stellen voor dat vooralsnog de huidige interne modellen gebruikt kunnen worden voor differentiatie tussen sterke en minder sterke bedrijven in de berekening van de output floor.**

4. Impact op grootschalige (klimaat)investeringen

Projectfinanciering onder druk

Om de internationale klimaatdoelstellingen te halen zijn grootschalige investeringen nodig in infrastructuur en duurzame energie. Dit gaat vaak via projectfinanciering (oprichting van een specifieke rechtspersoon waarin het project ontwikkeld wordt). De impact van Bazel IV op deze projectfinanciering is bijzonder groot.

Bij projectfinanciering zijn de structuur en het risicomanagement van het project belangrijke factoren. De weging voor projectfinanciering in de Bazel IV standaardtabellen ("specialised lending") houdt hier geen rekening mee. Hierdoor worden de kapitaalkosten onder deze benadering veel hoger dan de resultaten op basis van interne, door de toezichthouder goedgekeurde modellen die wel rekening houden met specifieke risico karakteristieken van de projecten.

Deze verhoging van het benodigd kapitaal zal een nadelig effect hebben voor de financiering en de kostprijs van (duurzame) en vaak zeer kapitaalintensieve projecten.

Oplossing: creëer een hoge en lage risicocategorie voor specialised lending

- **NVB bepleit om voor project financiering en andere vormen van "specialised lending" als handelsfinanciering een onderscheid te maken tussen hoge en lage risico's voor zowel interne modellen als de standaardtabellen.**

5. Onderpand zoals landbouwgrond minder meegewogen:

Onderpand wordt minder relevant bij financiering

In Nederland speelt het meewegen van de waarde van het onderpand een grote rol om de kosten van kredietverlening voor ondernemers laag te houden. Dit is omdat onderpand het risico voor de bank verkleint. Onder Bazel IV kunnen banken minder onderpand meenemen in de kapitaalberekening en moet er worden uitgegaan van hogere verliezen. Dit raakt vooral bedrijfstakken met veel onderpand en met een beperkte rentabiliteit. Zie in een apart kader een uitwerking van de impact op de agrarische sector.

Uitgelicht: Financiering aan agrarische ondernemers komt in de knel

Door Bazel IV worden banken gestuurd om ondernemers nog meer te beoordelen op basis van rentabiliteit en liquiditeit in plaats van op de waarde van de bezittingen van de onderneming en onderpand, zoals grond, gebouwen en installaties. De rentabiliteit en liquiditeitspositie van agrarische ondernemers is echter volatiel. De voorgestelde aanpassingen van Bazel IV kunnen er daardoor toe leiden dat er minder investeringsruimte beschikbaar komt voor deze ondernemers voor noodzakelijke investeringen in bedrijfsontwikkeling en verduurzaming. Daarmee komt naar ons oordeel de financierbaarheid van businessmodellen, nodig om de land- en tuinbouw de komende jaren te verduurzamen, in gevaar.

De risicogewichten van leningen aan agrarische ondernemers zijn in de standaardtabellen significant hoger dan het daadwerkelijke risicoprofiel, zelfs nadat het beschikbare onderpand is meegenomen. In vergelijking met de huidige regels zorgt Bazel IV ervoor dat er voor agrarische kredietverlening minimaal 30% extra kapitaal moet worden aangehouden.

Ook de transacties om landbouw en landbouwgoederen te financieren (handelsfinanciering, “commodity finance”) wordt onevenredig geraakt door Bazel IV. Hierbij kunnen allerlei factoren die het kredietrisico beperken in de standaardtabellen niet meegenomen worden. Dit zorgt ervoor dat banken meer kapitaal moeten aanhouden waardoor de kosten voor het kunnen exporteren en importeren van (landbouw) goederen zullen stijgen.

- **Wij stellen voor dat bij het implementeren van Bazel IV de drempel voor onderpand (“LGD vloer”) wordt verlaagd, waardoor een groter deel van de onderpandwaarde van bijvoorbeeld landbouwgrond kan worden meegenomen. Hierdoor kunnen banken meer rekenen op basis van de werkelijke historische verliezen.**
- **Daarnaast zou het effect van de hogere risicowegingen van o.a. agrarische leningen moeten worden gemitigeerd door bij de standaardtabellen geen EU-specifieke buffers mee te nemen (de zogenaamde parallel stack approach).**

Oplossing: zorg dat verlies-aannames voor onderpand in lijn blijven met historische verliezen

Er zijn een aantal gerichte technische aanpassingen mogelijk in de Bazel IV standaarden om deze impact enigszins te beperken:

- Het gaat hier om het verlagen van de zogenaamde Loss Given Default (LGD) input floor voor bepaalde soorten onderpand onder de interne modellen methode, zoals agrarisch land.
- Het effect van de hogere risicoweging van agrarische leningen moet worden gemitigeerd door in de standaardtabellen geen EU-specifieke buffers mee te nemen, de zogenaamde parallel stack approach (zie tevens hierboven 2.1 Behouden risicogevoeligheid).

De standaardtabellen voor de berekening van kapitaaleisen die door Bazel IV worden geïntroduceerd hebben tot doel om de impact van de door banken gehanteerde, en door de toezichthouder goedgekeurde, interne modellen te beperken. Sinds de ondertekening van het Bazel IV akkoord in 2017 hebben zich echter twee belangrijke ontwikkelingen voorgedaan die moeten worden meegenomen bij de implementatie van de Bazel voorstellen.

Allereerst zijn de interne modellen die door Europese banken worden gebruikt - onder toezicht van de ECB – in de afgelopen jaren al sterk verbeterd (als gevolg van de Targeted Review of Internal Models – TRIM). Hiermee verdwijnt de noodzaak voor Europese banken om zware en weinig risico sensitieve standaardtabellen te hanteren naast de bestaande, verbeterde modellen.

Ten tweede heeft de afgelopen periode aangetoond dat het bestaande kapitaalraamwerk in combinatie met flexibiliteit in regelgeving goed werkt om een crisis situatie, zoals COVID-19, het hoofd te bieden.

Als Europa vasthoudt aan een strikte implementatie van de Bazel IV voorstellen, zonder rekening te houden met Europese en Nederlandse specifieke omstandigheden, zullen Nederlandse banken volgens de Europese Banken Autoriteit naar verwachting gemiddeld 21% meer kapitaal moeten aanhouden. Wij verwachten dat dit onnodige en nadelige impact heeft op de financiering door banken van onder andere de woningmarkt, bedrijven en (infrastructuur) projecten.

Contactinformatie

Jim Verhoef – Public Affairs
Verhoef@nvb.nl

Onno Steins – Senior Adviseur Toezicht
steins@nvb.nl

Nederlandse Vereniging van Banken

De Nederlandse Vereniging van Banken behartigt de gemeenschappelijke belangen van de bankensector. Banken zijn van belang voor iedereen. We zijn de verbindende schakel tussen de bankensector, politiek en stakeholders. Samen met deze partijen werken we proactief aan: een dienstbare, stabiele en competitieve bankensector